

Kleine Landschapselementen commissievergadering RGW provincie ma 21 nov 2016

Mijn naam is Linda van Dort ik ben wethouder in de gemeente Stichtse Vecht en ik sta hier namens mijn gemeente en de gebiedscommissie Utrecht west.

De aanleiding waarom ik hier sta is de volgende. Op 1 januari 2017 treedt de Wet natuurbescherming in werking. Deze wet vervangt de Flora- en Faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet. Een van de doelen van de wet natuurbescherming is het behoud en beheer van waardevolle landschappen en Kleine Landschapselementen. Wij zijn verheugd dat landschap aandacht krijgt in de nieuwe natuurvisie van de provincie. Toch wil ik uw aandacht vragen voor de Kleine Landschapselementen omdat wij de laatste jaren een zorgwekkende achteruitgang constateren van kleine landschapselementen zoals knotbomen, bosjes en houtsingels. Dit gaat ten koste van de biodiversiteit en de identiteit van ons prachtige buitengebied.

Nu hebben wij 2 belangrijke vragen aan u, de provincie.

1 Allereerst vragen wij u, zou u kunnen voorzien in **flexibel** in te zetten financiële middelen voor onderhoud en herstel van Kleine Landschapselementen en deze beschikbaar stellen voor **alle** betrokkenen die zich willen inzetten voor het behoud en herstel van het buitengebied van de provincie Utrecht. Ongeacht of het boeren of bewoners betreft.

2 Zou u daarnaast de eigenaren van landschapselementen actief willen voorzien van goede informatie over nut en noodzaak van het behoud van Kleine Landschapelementen die op een voor iedereen bekende locatie beschikbaar is. En zorg voor begeleiding voor goed landschapsbeheer.

Deze vragen komen voort uit het volgende:

In Utrecht heeft heel lang een provinciale subsidie bestaan voor het beheer en herstel van Landschapselementen via het Landschap Erfgoed Utrecht. Dit was overal bekend en via Landschap Erfgoed Utrecht werden alle burgers, vrijwilligersgroepen, boeren maar ook gemeenten bijgestaan met kennis, goede adviezen en steun. Voorts zorgde de relatief eenvoudige Bijdrageregeling Kleine Landschapselementen dat met een lage bijdrage de landschapselementen werden hersteld en onderhouden. Het zorgde ook voor betrokkenheid van grote groepen mensen met het buitengebied, zoals bijvoorbeeld plaatselijke knotgroepen.

Deze bijdrageregeling is 7 jaar geleden gefaseerd stopgezet zonder vervanging. In het begin waren de effecten van het stop zetten van de regeling nog niet zo zichtbaar, maar nu de regeling op zijn einde loopt, worden de effecten manifest. Er vindt noodgedwongen veel minder onderhoud plaats. En het herstel van kleine landschapselementen ligt stil. Hierdoor verdwijnen knotbomen en boomgaardjes langzaam en zullen dus ook niet meer hersteld worden. Een verschraling van ons buitengebied met grote gevolgen voor de biodiversiteit en de cultuurhistorische elementen. Bijkomend probleem is gebleken, dat bij gebrek aan financiën het voor Landschap Erfgoed Utrecht niet meer mogelijk is om hun rol te blijven spelen als spin in

het web voor wat betreft kennis verspreiden en ondersteunen van boeren, vrijwilligersgroepen en gemeenten.

Nu lijkt het een logische benadering om landschapsbeleid via 'focus op landbouw' te laten lopen. Maar ook daarvoor voorzien wij problemen. De tendens is immers dat agrarische bedrijven grootschaliger worden. Hierdoor loopt het aantal agrarische ondernemingen terug. Vrij gekomen boerderijen worden in toenemende mate bewoond door burgers. Die weliswaar doorgaans graag hun steentje bij willen dragen aan hun omgeving maar niet de weg kennen naar de agrarische collectieven. Het beheer van landschapselementen wordt via de agrarische collectieven vergoed. En voor de agrariërs zien we dat het onderhoud van landschapselementen hun bedrijfsvoering vaak contraproductief beïnvloed. Dit alles helpt niet in het enthousiasme om landschapselementen te onderhouden.

De landschapspakketten waarvoor het Collectief in West Utrecht een beheervergoeding geeft is niet toereikend voor het in stand houden van het landschap. Het is onze ervaring dat de agrarische collectieven een groot deel van de bewoners in het buitengebied niet bereiken.

De agrarische collectieven laten ons weten dat de vergoeding te laag is om een goede kwaliteit van voorlichting, werving en begeleiding te leveren voor het uitvoeren van onderhoud aan de Kleine landschapselementen.

Voor (kleine) boomgaardjes in het veenweidegebied is er geen beheervergoeding mogelijk. Maar ook erfbeplanting die in het Veenweidegebied belangrijk zijn als, vallen buiten de beheersubsidies.

Vrijwillige knotgroepen moeten een deel van hun onkosten zelf betalen.

Wij zien dat in de huidige praktijk de aansturing van landschapsherstel en onderhoud versnipperd en incompleet is. Wat hier nog eens aan bijdraagt is dat de rol van het Landschap Erfgoed Utrecht na de reorganisatie niet meer is ingevuld.

Wat wij als gemeente Stichtse Vecht, gesteund door de Gebiedscommissie Utrecht West, willen voorstellen is het volgende. Zou de Provincie naast de ruimtelijke bescherming, flexibele financiële middelen beschikbaar willen stellen voor het beheer, herstel en bescherming van Kleine Landschapselementen naast de regeling die via de collectieven loopt. Flexibel inzetbaar budget dat deels ook ingezet gaat worden voor praktische expertise die nodig is voor verstandig en duurzaam landschapsbeheer.

Wij willen u graag het aanbod doen om samen met gemeenten, agrarische collectieven en Landschap Erfgoed Utrecht, in gezamenlijkheid en versneld de doelen zoals die beschreven staan in de natuurvisie uit te voeren.

Vanzelfsprekend zijn wij bereid om samen met de provincie een gedegen en toekomstbestendig plan op te stellen. Wij hopen dat de provincie de financiële middelen vrij wil maken om de doelen ten aanzien van landschap in de Natuurvisie te bereiken.

Tot slot nog een vraag.

Uit gesprekken die de landschapcoördinatoren met provinciale medewerkers hebben, blijkt er nog €750.000,- euro beschikbaar te zijn voor Kleine Landschapselementen. Er zou voor dit bedrag nog een concrete bestemming gezocht worden. Wij vragen u, is dit bedrag voor dit doel inzetbaar?

Ik dank u voor de aandacht.